



La veu del Montseny

Folgueroles

Ubicació

Comarca: Osona
Alçada: 551 m.s.n.m

Coordenades:

Latitud: 41.9386
Longitud: 2.31849
UTM Est (X): 443505
UTM Nord (Y): 4643184

Classificació

Número de fitxa 08083 - 183
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Tradició oral
Estil / època: Contemporani
Segle XIX
Any 1888
Autoria de l'element: Jacint Verdaguer i Santaló
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Obert
Ús actual: Cultural
Titularitat Pública
Fitxes associades:
[Casa Museu Verdaguer](#)
Autoria de la fitxa Adriana Geladó Prat
Data de registre de la fitxa: ds., 02/04/2022 - 16:29

Descripció

"No és gaire obirador damunt lo mapa
mon estimat poblet de Folgueroles;
son nom és una titlla
al peu del nom de les ciutats superbes,
però Déu l'ha posat entre les dues
muntanyes capitals de nostra terra,
com bri d'herba entre enormes mil·liaris.
És un pal de telègraf a on toca
l'elèctrica corrent, que d'un a l'altre
envia la bonança riallera
o el temporal que udola com un monstre.

Una tarda d'estiu los negres núvols
s'encastellaven en sos fronts altívols,
com les idees en lo front de l'home
que de passions indòmites és presa.
Los trons sotraquejaven en l'altura;
al formiguer corrien les formigues,
al mas los masiaires;
del camp d'a on los segadors fugien
ne venia fortor de polseguera.
La xafogor feia doblar los braços,
i sobre el pit feixuga
feia abaixar l'enterbolida testa.
Jo no recordo si despert o en somnis
sentí dels dos gegants l'aspre llenguatge:

Deia Puigmal: -Amic Montseny, no et sembla
que minva la nissaga catalana?
Un dia, no cabent en la planície,
a viure se'n pujava en les altures:
en cada clot bullia algun vilatge,
en cada peu de roca una masia.
Eren les serres formidables ruscós
a on brescada un poble gran i sobri.
Avui pertot arreu se veuen runes,
sols lo vent interromp l'etern silenci
que umple totes les conques pirenaïques.-

-No minva, no -lo vell Montseny respon-li-,
sols minven, ai!, sa fe i sa força hercúlea.
La gent qui davallà d'aqueixes cimes
ara s'engolfa en la ciutat ja plena,
i en los estanys les aigües se corrompen
i en lo buirac les fletxes se rovellen.-

Puigmal diu amb veu aspra: - Si no minva,
doncs què s'és fet lo regne de don Jaume?
Doncs què s'és fet lo Rosselló granívol,
que la Cerdanya en dues migpartia?
Més sortosa la túnica inconsútil

de Jesucrist fou a la sort jugada!
Què es féu la voladúria de ses glòries,
i què es faran ses lleis i son llenguatge?
Roures que tenen ja en la vella soca
la feixuga destrala del centralisme?
Oh, Déu! La raça catalana és morta!

–Què dius?– Montseny respon-. Mai fou tan viva,
però ses mans no branden ja lo glavi
sedent de sang, ni l'homicida llança,
sinó les eines del treball feixugues,
lo timó de la nau i el de la rella.
Mai tanta vinya engarlandà amb ses toies
sos puigs assolellats, ni tantes messes
amb llenç d'or abrigaren la planura.
Mai a sos ports volaren tants navilis
com orenetes a son niu portant-li
resents de tots los regnes de la terra.
Jamai, jamai sos Jocs Florals sentiren
de trobadors novells tanta cantúria!

Mentre els aucells refilen en sa brosta,
mentres de flors i fruita s'enjoiella,
no és mort encara l'arbre de la pàtria.
Si dorm a la seva ombra alguna tribu,
en lloc de fer-li de fiscal, ajuda'm
de tos torbs amb la veu a despertar-la.-

Llavors a un tro respon un tro feréstec
que ressona set voltes per los núvols,
los cims i l'aiguavés i la planicie
sotraqejant amb aspre terratrèmol.
Jo em deixondí, i a ma estimada pàtria
la sang vaig oferir, l'arpa i la vida,
clavant mon front a terra, de vergonya
de sols tenir per ella un gra d'arena.

Folgueroles, estiuada de 1888".

Història

Aquest poema és obra de l'escriptor i poeta folguerolenc Jacint Verdaguer. Fou escrit l'any 1888 i està inclòs dins de la seva obra *Pàtria*, publicada el mateix any. Segons l'assagista, traductor i crític literari Ricard Torrents, membre de la Càtedra Verdaguer d'Estudis Literaris de la Universitat de Vic, aquest poema evoca la discussió entre dos patriotes, el Puigmal i el Montseny, entre el català derrotista i el català coratjós. "La veu *del Puigmal* era la veu del derrotisme, la del *Montseny* era més convincent per al poeta que a Folgueroles, situat entre les dues grans muntanyes, se sentia com si fos, diu, *un pal de telègraf a on toca l'elèctrica corrent* i escoltava el diàleg sobre el futur de la pàtria".

Bibliografia

Enllaços d'interès:

<https://www.verdaguer.cat/lleigeix/poemes/la-veu-del-montseny/82>